

Những mẫu chuyện với Cố Hồng

Vừa rồi, nhân một bài của Kim Ngân SB59 nói về Cố Hồng, có một người anh em nào đó muốn kêu gọi chúng ta ai biết gì về người cha đáng kính này hãy kể lại những mẫu chuyện vui buồn cùng ngài cho anh em Sao Biển đàn em được hâm lại những câu chuyện về Sao Biển. Ý kiến thì hay, nhưng từ lâu anh em mình lại cứ thích ‘wait and see’ để rồi có anh em nào lờ lờ trong bài viết của họ thì cứ việc mang ra mà mổ mà xẻ. Nếu không thì chúng ta đã có không biết bao nhiêu bài về vị cha đáng kính này. Mình là anh em với nhau, ‘Ut Sint Unum’ mà. Nói thế chắc có người sẽ cãi lại, cho rằng chẳng có anh em nào mang tâm tư như thế. Tôi sẽ không cãi hoặc lý luận gì cả, chỉ mong rằng từ đây mình sẽ bỏ cái tinh thần đó nếu có và sẽ đi với nhau với tinh thần xây dựng hơn. Ném sạn thì được nhưng đừng nạy đá cục lên mà ném là được.

Đối với cố Hồng tôi có rất nhiều kỷ niệm, những kỷ niệm nho nhỏ không thể viết thành bài được, nhưng liệt kê một chút chắc không hề gì. Những kỷ niệm của chính tôi và của một số anh em khác nữa. Dĩ nhiên vì lâu quá nên những kỷ niệm đó không có ngày, giờ.

Năm 1957, lúc còn ở 22 Duy Tân, địa điểm của Toà Giám mục hiện nay (lúc ấy Toà Giám mục của Đức Cha Piquet Lợi tạm dời về 78 Duy Tân trong lúc chờ đợi tân Tiểu Chúng Viện bên Thanh Hải xây xong), Cố Hồng làm Cha Bề Trên. Cha phụ trách lớp giáo lý cho cả ba lớp, lớp 3 của các Cha

Láng Thanh, Thạnh, Thượng, lớp 7 của chúng tôi, và lớp 8 của mấy anh em Châu, Hạnh Đại Điền, Mùi, Muru, Thành Jos Bình Cang, Thành, Trí Gò Dê, Thạnh, Chung Chợ Mới, Mỹ, Tiên Hộ Diêm (tôi nhớ đâu nói đó anh em đừng trách vì trí nhớ của tôi đã teo mất rồi (nói theo các bác sĩ bên ni). Cha dạy hai lớp 7, 8 chỉ có từng đó, nhưng đối với lớp 3, cha còn dạy toán, La-Tinh và sử địa nữa vì thiếu giáo sư (hình như lúc đó cha Tây chỉ có Cố Hồng và Cố Lagrange thôi. Tôi xin nói leo, Cố Lagrange lúc ấy làm quản lý, dạy Pháp Văn cho lớp 3 và tập hát chung cho cả ba lớp.

Phải nói ấn tượng đầu tiên của tôi về Cố Hồng là vụ Chú Hạnh SB 57 mất chiếc va-li ngay sau khi tựu trường sau kỳ nghỉ hè năm đó. Chú Hạnh đã khóc mãi, không chịu theo anh em đi lễ, không chịu ăn sáng và đi học cùng anh em. Thầy Chấn, giám thị của lớp 8, không khuyên can được. Ngay cả Thầy Huệ cũng chẳng làm gì được. Phải chờ đến khi Cố Hồng chen vào sự việc, Chú Hạnh nhà ta mới thôi khóc và theo anh em như trước. Không biết Cố Hồng đã khuyên Chú Hạnh như thế nào, nhưng ba ngày sau, Cố Hồng đã mang chiếc va-li của Chú Hạnh về với đầy đủ đồ đạc của Chú Hạnh. Anh em bàn tán xôn xao. Có người nói Cố Hồng có phép thần thông; người khác nói tại vì Cố Hồng thánh thiện, vì có thánh mới biết được quá khứ, vị lai và đến ngay nhà tên trộm xin lại chiếc va-li đó; người khác, thực tế hơn, bảo rằng Cố Hồng tìm được đến nhà tên ăn trộm nhờ một sợi dây dọi bằng chiếc đồng hồ mà thỉnh thoảng anh em thấy nơi Cố Hồng. Dù sao đi nữa thì đó cũng là ấn tượng đầu tiên của tôi đối với Cố Hồng.

Vụ thứ hai là vụ anh em lớp 3 giỡn quá đà. Một buổi chiều

lúc tạp dịch xong, mấy anh lớp 3 đập chết một con chuột chũi. Không biết đó là sáng kiến của ai, mấy anh lớp 3 bỏ con chuột vào một hộp phấn không, lấy dây chuối làm dây khiêng, lấy một nhánh sấu đông làm đòn khiêng và làm thánh giá. Các anh làm thành một đám đi chôn có thánh giá đèn chầu đi trước, toán khiêng hòm đi sau, tiếp theo là toán rước của lớp 3. Các anh vừa đi quanh phòng học của lớp 7 với nhà chơi sát bên đường Bá Đa Lộc, vừa hát kinh *Requiem* to tiếng. Thầy Huệ phải nhắm mắt và vào báo với Cha Bề Trên. Kết quả là cha đi ra đứng trên mấy bậc cấp của toà nhà trước của toà giám mục đối diện sân sau nơi có hai hàng sấu đông và một cây cốc gạo lịch sử, lịch sử vì một câu chuyện với Cố Lagrange. Tôi lại xin nói leo thêm một chút. Lúc cây cốc gạo này trổ hoa có mùi thum thum, vậy mà Cố Lagrange lại cho rằng nó thơm còn mít thì thúi! Trông thấy các chú lớn chơi đại như thế, Cố Hồng giận tái mặt; ngài run run hét lớn:

“Các chú thật là quá sức!”

Ngài chỉ hét có vậy và trở về phòng. Đương nhiên điểm *conduite* của các chú lớp 3 tháng đó thấp đến mức kỷ lục.

Một kỷ niệm nữa là lúc Đức Ông Caprio, khâm mạng toà thánh, đến thăm Tiểu Chủng Viện Stella Maris năm 1957 (không rõ mục đích chính của ngài là gì vì lúc đó tôi còn quá nhỏ để biết), tôi đã được Cha Lagrange, cha tên Quang, nhưng anh Hoan SB57 Bình Cang cứ gọi ngài là La Gan, đề nghị với Cố Hồng cho tôi được thay mặt các chú đọc bài chúc mừng tiếp đón ngài. Sở dĩ tôi được chọn vì lúc đó các anh lớp 3 bận học ôn thi B.E.P.C. không có thì giờ rảnh để chuẩn bị việc ấy được và tôi là người khá tiếng Pháp nhất

trong lớp của tôi. Bài của tôi được Cố Hồng đích thân duyệt và ngài đã nở nụ cười đầu tiên với tôi. Ôi còn gì hạnh diện bằng nữa chứ!

Sang Thanh Hải ngài không làm bề trên nữa, nhường chức vụ này cho Cố Vị Jeanningros. Ngài trở về làm cha linh hướng cho anh em Sao Biển. Tuy nhiên, ngài vẫn dầy toán, sử ký cho các chú lớn, dạy giáo lý cho các chú lớn và nhỏ. Ngoài ra, ngài còn tuyển một số chú để tập harmonium. Công việc của ngài rất nhiều, nhưng ngài vẫn vui vẻ với các chú, đôi khi còn cười với các chú mỗi khi ngài bị chọc. Tôi còn nhớ ngài rất hay dùng chữ kép, nhiều lúc sai nghĩa cả hàng trăm dặm. Chẳng hạn như trong một lớp chimie-physique của tôi, có lần ngài đã phát biểu: nước nấu đến 100 độ thì nó 'sôi nổi', hoặc trong một lớp sử La-Mã, khi nói về tướng Scipion, ngài nói 'tướng Scipion đã tiến bộ qua cầu và...' Dĩ nhiên những dịp ấy là những dịp cho anh em xả stress cười thoải mái nhất. Thậm chí có anh, như trường hợp anh Hoan SB 57 Bình Keng còn ra nhà chơi giả giọng cố Hồng chọc cười anh em nữa. Vậy mà ngài không giận!

Chắc phái đoàn chôm chia thuốc Tây của Cố Vị còn nhớ chứ: nào là Mươi Cà Đú, Thục Lùn Hộ Diêm, Hoàn Tân Hội đã bị cố Vị nép vào hàng dương trước phòng bề trên bắt quả tang và thưởng cho mỗi chú mấy hào như thế nào rồi chứ? Thèm thuốc nhưng không sao kiếm được thuốc, các chú đành phải lên phòng cha linh hướng chia thuốc rê của ngài. Thuốc của ngài là thuốc rê của ta; ngài tự xắt, và tự phơi trước hàng hiên rất dễ chôm. Mấy chú này liền tiện tay chôm mỗi chú một nắm. Tuy không ngon nhưng cũng là satisfying! Kết quả, sau một buổi giảng chiều thứ 7 ở

phòng étude của các chú nhỏ, ngài nêu tên một số chú lên phòng gặp ngài! Đúng chóc những chú đã chôm thuốc! Làm sao ngài biết rõ? Cho đến giờ này tôi vẫn nghiệm không ra. Anh em nào đã có lời giải về việc này xin lên tiếng! Đúng ngày giờ, mấy chú có tên đi lên phòng cha linh hướng như những kẻ tôi phạm chờ ngày hành quyết. Không ngờ Cố Hồng chẳng nói gì cả, chỉ hỏi: “Các con có biết hút thuốc không?” Hú hồn, các chú đó chỉ còn biết lập bập: “Dạ biết!” Và mỗi chú được thương cho thêm một nạm thuốc rê kèm theo một câu “lần sau nếu có thềm nữa cứ lên gặp mình, mình sẽ cho thêm. Đừng ăn cắp, xấu lắm!”

Nói đến chuyện thi cử, chắc anh em chúng ta ai cũng đã có lần tức mình vì những câu hỏi của ngài. Những câu hỏi của ngài rất thường đến không ngờ, vậy mà nhiều chú đã bỏ sót không học. Chỉ có cách là đừng học ‘tủ’ mới xong với ngài. Vậy mà đã có lần Chú Chung Chợ Mới nhà mình đã trúng tủ. Đó là một lần duy nhất lớp tôi đã đoán sai. Chúng tôi đã tìm học những chi tiết rất thường, hy vọng kỳ này thế nào cũng được điểm cao. Không ngờ, khi vào thi, ngài không nói gì cả, chỉ ghi lên bản hai chữ thật to “LA GRÈCE”. Không biết anh Chung nhà mình có học tủ không, nhưng anh đã viết như sách vì đã được cha thưởng cho vị thứ thứ nhì! Cái vị thứ thứ nhất ngài dành cho một anh chàng viết đủ chi tiết nhưng bằng lối hành văn của chính mình!

Chuyện Cố Hồng còn dài lắm. Mong rằng những ai còn những chi tiết hay hơn, thú vị hơn hãy ra mặt cho anh em chúng mình được thưởng thức thêm những pha ly kỳ hấp dẫn của ngài.

Suối Dầu Ngày 1 tháng 2, 2016

Phêrô Nguyễn Hoàng SB 57